

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Anita Alešević

Analiza dosedanjih lokalnih volitev z vidika zastopanosti žensk
Diplomsko delo

Ljubljana, 2011

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Anita Alešević

Mentor: izr. prof. dr. Miro Haček

Analiza dosedanjih lokalnih volitev z vidika zastopanosti žensk

Diplomsko delo

Ljubljana, 2011

ZAHVALA

Zahvaljujem se izr. prof. dr. Miru Hačku za izkazano dobro voljo in potrpežljivost pri nastajanju tega diplomskega dela.

Zahvaljujem se svoji družini za moralno podporo, bodrenje in ljubezen.

Posebna zahvala pa gre mojemu možu, tebi Amir, ki si mi posvetil neskončno in nesebično ljubezen, razumevanje, podporo in dejstvo, da nikoli nisi nehal verjeti vame.

Analiza dosedanjih lokalnih volitev z vidika zastopanosti žensk

V diplomskem delu sem se osredotočila na analizo dosedanjih lokalnih volitev z vidika zastopanosti žensk. Analizirala sem dosedanje županske volitve in pa volitve v občinski svet. Namen mojega diplomskega dela je ugotoviti, katere politične stranke so na podlagi predpisane zakonodaje iz leta 2006 povečale zastopanost žensk v občinskih svetih in jih posledično uvrščajo na realno izvoljiva mesta. Delež izvoljenih žensk v občinske svete se je iz leta 2002, ko je bilo 13,1 odstotkov žensk v občinskih svetih, povečal v letu 2006 na 21,5 odstotkov. Kar pomeni, da je bila uvedba kvot leta 2006 nujna predvsem iz razloga, da se izboljša zastopanost žensk v politiki. Poleg tega so se kvote izkazale kot učinkovit mehanizem, s pomočjo katerega je možno v kratkem času doseči želene učinke, to je povečati zastopanost žensk v lokalni politiki. Poleg tega sem poskušala ugotoviti, katere politične stranke so imele in imajo v občinskih svetih večje število žensk in zakaj.

Ključne besede:

lokalna samouprava, lokalne volitve, politična participacija, politika enakih možnosti.

Analysis of previous local elections in terms of female representation

In my work I focused on the analysis of the local elections from the perspective of women. I analyze previous mayoral elections and the elections to municipal councils. The purpose of my work is to determine which political parties are based on statutory law in 2006 to increase representation of women in municipal councils and the consequent classify women in the real elected place. The proportion of women elected to municipal councils in 2002 was 13.1%, but in 2006 increased to 21.5%. This means that the introduction of quotas in 2006 was essential to improve the representation of women in politics. In addition, the quotas stand as an effective mechanism through which it is possible to achieve in a short time the desired effects, that is to increase representation of women in local politics. In addition, I tried to determine which political parties were given and have in municipal councils a large number of women and why.

Keywords:

local government, local elections, political participation, equal opportunities policy.

KAZALO

1 UVOD	8
2 METODOLOŠKI OKVIR	10
2.1 Cilj in pomen diplomskega dela	10
2.2 Hipotezi	10
2.3 Uporabljena metodologija	11
2.4 Zgradba diplomskega dela	11
3 TEORETIČNA OPREDELITEV TEMATIKE	13
3.1 Lokalna skupnost in lokalna samouprava	13
3.2 Občina	14
3.2.1 Naloge občin	16
3.3 Organi občine	17
3.3.1 Občinski svet	17
3.3.2 Župan	18
3.3.3 Nadzorni odbor	19
3.4 Politična participacija	19
3.4.1 Oblike politične participacije	20
3.4.1.1 Konvencionalna participacija	20
3.4.1.2 Nekonvencionalna participacija	21
3.5 Politične stranke	21
3.5.1 Leve in desne politične stranke	22
3.6 Lokalne volitve	23
3.6.1 Volilna pravica	24
3.6.2 Volilne enote	24
3.6.3 Kandidiranje	25
3.6.4 Volitve župana	25
3.6.5 Volitve članov v občinski svet	25
3.6.6 Volilni sistem	26
3.6.6.1 Večinske volitve	26
3.6.6.2 Proporcionalne volitve	26
3.6.7 Ženske kvote na lokalnih volitvah	27
4 ANALIZA	28
4.1 Splošno o lokalnih volitvah med leti 1994 in 2010	28
4.1.1 Osnovni podatki o lokalnih volitvah	28
4.1.2 Volilna udeležba v Sloveniji na lokalnih volitvah	29
4.2 Županske volitve	29
4.2.1 Kandidatke za županjo in izvoljene županje	30
4.2.2 Kandidatke za županjo in izvoljene županje po listah kandidatov	31
4.3 Volitve v občinske svete	33
4.3.1 Občinske svetnice in svetniki	33
4.3.2 Svetnice po listah kandidatov	34
5 ZAKLJUČEK	36
6 LITERATURA	39

PRILOGE	41
Priloga A: Splošno o lokalnih volitvah med leti 1994 in 2010	41
Priloga B: Županske volitve	42
Priloga C: Volitve v občinske svete	42

KAZALO TABEL IN GRAFIKONOV

Tabela 4.1: Osnovni podatki o lokalnih volitvah med leti 1994 in 2010	28
Tabela 4.2: Razmerje med kandidati in kandidatkami ter izvoljenimi kandidati in kandidatkami za župana oziroma županjo med leti 1994 in 2010	30
Tabela 4.3: Kandidatke za županjo in izvoljene županje po listah kandidatov med leti 1994 in 2002	32
Tabela 4.4: Kandidatke za županjo in izvoljene županje po listah kandidatov med leti 2006 in 2010	32
Tabela 4.5: Volitve v občinske svete med leti 1994 in 2010	33
Tabela 4.6: Delež izvoljenih svetnic po listah kandidatov med leti 1994 in 2010	35
Tabela A.1: Prebivalstvo po spolu v Republiki Sloveniji	41
Tabela A.2: Delež volilne udeležbe na lokalnih volitvah med leti 1994 in 2010	41
Tabela B.1: Razmerje med županjami in župani med leti 1994 in 2010	42
Tabela B.2: Kandidatke in izvoljene županje med leti 1994 in 2010	42
Tabela C.1: Razmerje med izvoljenimi svetnicami in svetniki med leti 1994 in 2010	42
Grafikon 4.1: Volilna udeležba med leti 1994 in 2010	29
Grafikon 4.2: Razmerje med izvoljenimi županjami in župani med leti 1994 in 2010	30
Grafikon 4.3: Kandidatke za županje in izvoljene županje med leti 1994 in 2010	31
Grafikon 4.4: Razmerje med izvoljenimi svetnicami in svetniki med leti 1994 in 2010	33
Grafikon A.1: Rast števila občin med leti 1994 in 2010	41

KRATICE IN POLNA IMENA KANDIDATNIH LIST

DS	Demokratska stranka Slovenije
DeSUS	Demokratska stranka upokojencev Slovenije
LDS	Liberalna demokracija Slovenije
NPS	Naprej Slovenija
NSD	Narodna stranka dela
NSi	Nova Slovenija - Krščanska ljudska stranka
SDS	Slovenska demokratska stranka
SLS	Slovenska ljudska stranka
SNS	Slovenska nacionalna stranka
LS	Socialna liberalna stranka
SD	Socialni demokrati
SDAS	Stranka demokratske akcije Slovenije
SMS	Stranka mladih Slovenije
SSN	Stranka slovenskega naroda
ZZP	Zveza za primorsko
Zeleni	Zeleni Slovenije

1 UVOD

Enakost žensk in moških je temeljna človekova pravica in osnovna vrednota vsake demokracije, ki zagotavlja in priznava svojim državljanom številne temeljne pravice in svoboščine, med katerimi je tudi enaka slišnost in zastopanje različnih pogledov, praks in družbenih skupin (Dahl 2000, 48).

Po ustavi Republike Slovenije in njeni zakonodaji so v Sloveniji ženskam in moškim zagotovljene enake pravice. S sprejemom Zakona o enakih možnostih žensk in moških v letu 1991 pa se je Slovenija uvrstila med države, ki načelo enakosti spolov urejajo s posebnimi zakoni. V tem obdobju po osamosvojitvi Slovenije je država začela uvajati drugačen koncept obravnavanja enakosti spolov in ustanovila najprej v parlamentu Komisijo za žensko politiko, nato Urad za žensko politiko, ki se je preimenoval v Urad za enake možnosti.

Čeprav je večina zakonov zapisanih na spolno nevtralen način, ki naj ne bi povzročal diskriminacije, se je v praksi pokazalo, da to ni dovolj, saj zakonodaja sama po sebi ne omogoča odpravljanje razmer, v katerih je zlasti prikrita diskriminacija še vedno lahko pogosta. Le različne družbene institucije s svojim odnosom, ravnanjem in obravnavanjem lahko spremenijo in odpravijo deprivilegiran status določenih družbenih skupin (Smernice za enakost moških in žensk v lokalnem razvoju 2007, 4).

V Sloveniji predstavljajo ženske več kot polovico prebivalstva in skoraj polovico delovne sile v državi (glej Tabelo A.1). Zato se tu porodi vprašanje, ali je ženskam dana možnost in potencial, da se pokažejo in izkažejo tudi v politiki?

Velik demokratični primanjkljaj se v Sloveniji pokaže v sramotno nizki udeležbi žensk na mestih odločanja o javnih zadevah na vseh ravneh, tudi v lokalni samoupravi. Zato smo na tem področju potrebovali nujno rešitev trenutnega stanja. Zakon o lokalnih volitvah (Ur. l. RS 94/2007) je v letu 2006 uvedel obvezen 40 odstotni delež za manj zastopani spol ter sistem izmenične razporeditve po spolu na kandidatnih listah. To je bil razlog oziroma prisila, da se je delež žensk svetnic tako povečal. Pozitiven ukrep je potreben predvsem zato, da spremeni zdaj nesprejemljivo stanje. Osnovni cilj projekta je torej spremeniti način razvrščanja kandidatk in kandidatov na listah. Naj pripomnim, da je ta »prisila« učinkovala pozitivno, saj

so v občinah nenadoma odkrili vrsto sposobnih žena, ki so bile tudi izvoljene zaradi zapovedanih razvrstitev na izvoljiva mesta (Ženski lobi Slovenije).

Problem je tudi v tem, da so stranke zavezane k izpolnjevanju kvot le na ravni občine, ne pa tudi znotraj volilnih enot, kar v praksi pomeni umeščanje žensk pretežno v tiste volilne enote, kjer stranka nima veliko podpore. Stranke na prvi dve mesti postavljajo moška kandidata in nato na tretje mesto žensko. Verjetnost, da bo stranka v volilni enoti dobila tri ali več sedežev v občinski svet je majhna, zato je posledično tudi izvolitev žensk v občinskih svetih majhna. Zelo pomembna je uvrstitev oziroma postavitev žensk na kandidatni listi strank, kajti stranke ne postavljajo žensk na izvoljiva mesta.

V svojem diplomskem delu se bom ukvarjala z analizo dosedanjih lokalnih volitev z vidika zastopanosti žensk. V prvem delu analize bom naredila analizo osnovnih podatkov o dosedanjih lokalnih volitvah, med katere sodi število občin, število volilnih upravičencev, volilna udeležba itd. V drugem delu sem pa pod drobnogled vzela županske volitve in volitve v občinski svet.

Z diplomskim delom želim ugotoviti, ali se je po uvedbi zagotavljanja enakih možnosti moških in žensk, število žensk v občinskih svetih in posledično tudi v političnem življenju povečalo. Zanima me, katere politične stranke so na podlagi predpisane zakonodaje povečale zastopanost žensk v občinskih svetih in jih posledično uvrščajo na realno izvoljiva mesta. Poleg tega bom tudi poskušala ugotoviti, katere politične stranke so imele in imajo v občinskih svetih večje število žensk in zakaj.

2 METODOLOŠKI OKVIR

2.1 Cilj in pomen diplomskega dela

Z ustavo Republike Slovenije in njenimi zakoni so v Sloveniji ženskam in moškim zagotovljene enake možnosti. Vendar pa zakonodaja sama po sebi ne omogoča odpravljanje razmer, v katerih je zlasti prikrita diskriminacija še vedno lahko pogosta.

Zakon o lokalnih volitvah je v letu 2006 uvedel obvezo, da politična stranka ali volivci, ki v volilni enoti določijo več kot enega kandidata za člana občinskega sveta, morajo določiti kandidate oziroma kandidatne liste tako, da pripada vsakemu od obeh spolov najmanj 40 odstotni delež za manj zastopani spol in sistem izmenične razporeditve po spolu na prvi polovici kandidatnih listah. To je bila torej prisila, da se je delež žensk svetnic na lokalnih volitvah povečal (Zakon o lokalnih volitvah 94/2007, 70.a člen).

Zato bo cilj mojega diplomskega dela ugotoviti, ali se je po uvedbi zagotavljanja enakih možnosti moških in žensk, število žensk v občinskih svetih in posledično tudi v političnem življenju povečalo. Zanima me, katere politične stranke so na podlagi predpisane zakonodaje povečale zastopanost žensk v občinskih svetih in jih posledično uvrščajo na realno izvoljiva mesta. Poleg tega bom tudi poskušala ugotoviti, katere politične stranke so imele in imajo v občinskih svetih večje število žensk in zakaj.

2.2 Hipotezi

Hipoteza 1: Po uvedbi ukrepov zagotavljanja enakih možnosti moških in žensk, se je število žensk v občinskih svetih in v političnem življenju povečalo.

Prvo hipotezo sem oblikovala iz predpostavke, da je uvedba ukrepov zagotavljanja enakih možnosti moških in žensk, dejansko pripomogla k povečanju števila kandidatk na kandidatnih listah, kar pomeni tudi večjo možnost izvolitve v občinski svet in hkrati v politično življenje.

Hipoteza 2: Politične stranke v sredini in levo od nje imajo v občinskih svetih večje število žensk kot desno usmerjene politične stranke.

Z drugo hipotezo pa sem predpostavljala, da so politične stranke v sredini in levo od nje bolj naklonjene ženskam in so posledično imele tudi pred uvedbo ukrepov zagotavljanja enakih možnosti moških in žensk v občinskih svetih večje število žensk.

Hipotezo sem oblikovala na podlagi teorije o levih političnih strankah, o katerih piše tudi Glotz (v Bobbio 1995, 103), ki levico opredeli kot silo, ki si prizadeva za omejevanje logike trga, ali bolj previdno, za iskanje racionalnosti, ki bi bilo skladno s tržnim gospodarstvom. Tako je njen namen vzbujanje občutljivosti za socialno vprašanje, za podporo socialni državi in nekaterim demokratičnim institucijam. Kot cilje navaja tudi čas novih svoboščin, dejansko enakost žensk, varstvo narave in življenja ter boj proti nacionalizmu.

2.3 Uporabljena metodologija

Pri pisanju diplomskega dela bom uporabila več raziskovalnih metod in tehnik, in sicer:

- *deskriptivno metodo*, s katero bom opisovala in razlagala temeljne pojme, kot je lokalna samouprava in pa volilne rezultate,
- *analizo vsebin primarnih virov* bom uporabila pri preučevanju dokumentov in zakonodaje s področja lokalne samouprave, lokalnih volitev in enakih možnosti žensk in moških,
- *analizo sekundarnih virov* bom uporabila kot podlago za razumevanje problematike tako v teoretičnem kot v analitičnem delu diplomskega dela,
- *z analizo relevantnih internetnih virov* bom pridobila potrebne statistične podatke s področja lokalnih volitev,
- *obdelava statističnih podatkov*, s pomočjo katerih bom predstavila grafični in tabelarni prikaz podatkov, ki mi bodo služili kot odgovor na hipotezi.

2.4 Zgradba diplomskega dela

Diplomska naloga bo zgrajena iz dveh delov.

Prvi del bo zajemal uvod v diplomsko delo, ki govori o tematiki na splošno. V tem delu bo tudi metodološki okvir, ki zajema opredelitev problema, cilj diplomskega dela, hipotezi, uporabljeno metodologijo in zgradbo diplomskega dela. Sledi teoretična opredelitev tematike

vezane na lokalno samoupravo, lokalne volitve in natančnejšega opredeljevanja vloge žensk v lokalni politiki.

V drugem delu sledi analitični del, kjer bo ključnega pomena analiza, ki bo temeljila na primerjavi rezultatov dosedanjih volitev po vseh občinah, vključno s tabelarnim in grafičnim prikazom ter komentarji. V zaključnem delu bom povzela sklepe in s tem potrdila oziroma zavrnila postavljeni hipotezi. Sledi še seznam uporabljene literature in virov. Prav tako bom dodala morebitne priloge.

3 TEORETIČNA OPREDELITEV TEMATIKE

3.1 Lokalna skupnost in lokalna samouprava

»Na področju znanstvenega proučevanja obstaja toliko opredelitev lokalne skupnosti, kolikor je piscev, ki so se teoretično ukvarjali s tem vprašanjem. Iz klasifikacij izhaja, da so bistveni elementi lokalne skupnosti: določen teritorij, ljudje, naseljeni na tem teritoriju, potrebe teh ljudi, dejavnosti za zadovoljevanje teh potreb ter zavest ljudi o skupnosti, ki ji pripadajo« (Šmidovnik 1995, 17).

Navedeni elementi sami po sebi še ne povedo nič določenega o lokalni skupnosti, saj ti elementi veljajo za vse teritorialne skupnosti. Pomembno je, da je lokalna skupnost naravna družbena skupnost, ki nastane z oblikovanjem naselja oziroma z naselitvijo ljudi na določenem območju. Lokalna skupnost obstaja ne glede na to, ali ji država prizna kak pravni status ali ne. Tako lahko rečemo, da je lokalna skupnost prva in najnižja v hierarhiji teritorialnih skupnosti, ki se na višjih nivojih pojavljajo bodisi kot lokalne skupnosti širšega pomena, zlasti pa kot državne teritorialne skupnosti (Šmidovnik 1995, 18).

Brezovšek (v Haček 2009, 8) pa pravi, da je lokalna skupnost temeljna oblika samouprave občanov in osnovna oblika organiziranja skupnosti, v kateri državljani neposredno uresničujejo svoje pravice in zadovoljujejo svoje potrebe.

»Lokalna samouprava v najširšem smislu predstavlja temeljno obliko teritorialne organizacije oblasti in najširši okvir uresničevanja samouprave občanov, ki živijo na določenem teritoriju« (Brezovšek v Haček 2009, 8).

»Pojem lokalna samouprava pomeni več kot zgolj lokalno skupnost; omeni lokalno skupnost, ki ima status samouprave. Lokalna skupnost je zgolj nosilec (lokalne) samouprave, njen subjekt; (lokalna) samouprava pa je pravnosistemska institucija, ki opredeljuje položaj (status) lokalne skupnosti. Ta se izraža v njeni neodvisnosti od države in od vsake druge organizacije« (Šmidovnik 1995, 27).

Bistveni konstitutivni elementi institucije lokalne samouprave so naslednji elementi samoupravnosti:

- *da so teritorialno določene in med seboj razmejene lokalne skupnosti ustanovljene kot subjekt lokalne samouprave-na primer kot občine, pokrajine itd.; to je teritorialni element samoupravnosti;*
- *da je tem skupnostim priznano delovno področje nalog, ki izražajo interese njihovih prebivalcev; to je funkcionalni element samoupravnosti;*
- *da te naloge opravljajo člani skupnosti pod lastno odgovornostjo, in sicer bodisi neposredno ali po svojih organih, ki jih izvolijo; to je organizacijski element samoupravnosti;*
- *da ima skupnost lastna materialna in finančna sredstva za opravljanje svojih nalog; to je materialno-finančni element samoupravnosti;*
- *da ima skupnost lastne pravne osebe; to je pravni element samoupravnosti* (Šmidovnik 1995, 29).

3.2 Občina

Zakon o lokalni skupnosti pravi, da so občine temeljne samoupravne lokalne skupnosti (Zakon o lokalni samoupravi 100/2005, 2. člen). V tej opredelitvi so obsežene tri sestavine, ki so značilne za občino, in sicer:

1. da je občina glavni oziroma najvažnejši tip (oblike) lokalne samouprave,
2. da je oblikovana v okviru naravne, zgodovinsko nastale lokalne skupnosti, kakšne so naselja-posamezna ali več naselij povezanih s skupnimi interesi,
3. da ima položaj samoupravnosti – z vsebino, kakor ga določa sistemska zakonodaja o lokalni samoupravi v posamezni deželi (Šmidovnik 1995, 63).

Občina je ustanovljena z zakonom, še prej pa o sami opredelitvi občina da oziroma občina ne, odločajo občanke in občani z referendumom. Z referendumom se ugotovi, kakšna je volja prebivalcev za ustanovitev nove občine. To velja tako za ustanovitev nove občine kot za različne spremembe. Tako lahko pride do »združitve več občin v novo občino, lahko pa se občina razdeli na več novih občin ali se del občine izloči iz občine in ustanovi kot nova občina ali pa se priključi že obstoječi občini« (Grad 2001, 330).

Za ustanovitev občine so potrebni naslednji pogoji:

- osemletno šolanje – osnovna šola;
- primarno zdravstveno varstvo občanov – zdravstveni dom ali zdravstvena postaja;
- preskrba z življenjskimi potrebščinami – trgovina z živili in mešanim blagom;
- komunalna opremljenost - oskrba s pitno vodo, odvajanje in čiščenje odpadnih voda,
- oskrba z električno energijo;
- poštna storitve;
- finančne storitve hranilnice ali banke;
- knjižnica – splošno izobraževalna ali šolska;
- prostori za upravno dejavnost lokalnih skupnosti (Zakon o lokalni samoupravi 100/2005, 13. člen).

Občina se torej ustanovi in določi njeno območje delovanja z zakonom, seveda po prej izvedenem referendumu, kjer se izkaže volja ljudstva. Ob ustanovitvi ima lahko občina manj kot 5000 prebivalcev, če gre za ustanovitev nove občine z združitvijo dveh ali več občin. Pomemben pogoj za ustanovitev je vsaj 5000 prebivalcev oz. zaradi geografskih, obmejnih, narodnostnih, zgodovinskih ali gospodarskih razlogov, manj kot 5000 prebivalcev (Zakon o lokalni samoupravi 100/2005, 13.a člen).

»Ustava (141. člen) določa, da lahko mesto pridobi status mestne občine po postopku in pod pogoji, ki jih določa zakon. Mestna občina opravlja kot svoje tudi z zakonom določene naloge iz državne pristojnosti, ki se nanašajo na razvoj mest« (Grad 2001, 333).

Mestna občina je namreč po zakonu gosto in strnjeno naselje ali več naselij, povezanih v enoten prostorski organizem in mestno okolico, ki jo povezuje dnevna migracija prebivalstva. Status mestne občine lahko dobi le tisto mesto, ki ima najmanj 20.000 prebivalcev in najmanj 15.000 delovnih mest, od tega najmanj polovico v terciarnih in kvartarnih dejavnostih, ter je geografsko, gospodarsko in kulturno središče svojega gravitacijskega območja ter izpolnjuje še druge zakonske pogoje. Mestno občino ustanovi državni zbor z zakonom, s katerim določi tudi ime in meje mestne občine, po poprej opravljenem referendumu in po posebnem postopku (Grad 2001, 333).

3.2.1 Naloge občin

Občina v okviru ustave in zakonov samostojno ureja in opravlja svoje zadeve in izvršuje naloge, ki so nanjo prenesene z zakoni. Po predhodnem soglasju občine lahko država z zakonom prenese na občino opravljanje posameznih nalog iz svoje pristojnosti, če za to zagotovi tudi sredstva (Zakon o lokalni samoupravi 100/2005, 2. člen).

Občina samostojno opravlja lokalne zadeve javnega pomena (izvirne naloge), ki jih določi s splošnim aktom občine ali so določene z zakonom. Občina za zadovoljevanje potreb svojih prebivalcev opravlja zlasti naslednje naloge:

- upravlja občinsko premoženje;
- omogoča pogoje za gospodarski razvoj občine in v skladu z zakonom opravlja naloge s področja gostinstva, turizma in kmetijstva;
- načrtuje prostorski razvoj, v skladu z zakonom opravlja naloge na področju posegov v prostor in graditve objektov ter zagotavlja javno službo gospodarjenja s stavbnimi zemljišči;
- ustvarja pogoje za gradnjo stanovanj in skrbi za povečanje najemnega socialnega sklada stanovanj;
- v okviru svojih pristojnosti ureja, upravlja in skrbi za lokalne javne službe;
- pospešuje službe socialnega skrbstva, za predšolsko varstvo, osnovno varstvo otroka in družine, za socialno ogrožene, invalide in ostarele;
- skrbi za varstvo zraka, tal, vodnih virov, za varstvo pred hrupom, za zbiranje in odlaganje odpadkov in opravlja druge dejavnosti varstva okolja;
- ureja in vzdržuje vodovodne in energetske komunalne objekte;
- ustvarja pogoje za izobraževanje odraslih, ki je pomembno za razvoj občine in za kvaliteto življenja njenih prebivalcev;
- pospešuje vzgojno izobraževalno, informacijsko dokumentacijsko, društveno in drugo dejavnost na svojem območju;
- pospešuje razvoj športa in rekreacije;
- pospešuje kulturnoumetniško ustvarjalnost, omogoča dostopnost do kulturnih programov, zagotavlja splošnoizobraževalno knjižnično dejavnost ter v skladu z zakonom skrbi za kulturno dediščino na svojem območju;

- gradi, vzdržuje in ureja lokalne javne ceste, javne poti, rekreacijske in druge javne površine v skladu z zakonom ureja promet v občini ter opravlja naloge občinskega redarstva;
- opravlja nadzorstvo nad krajevnimi prireditvami;
- organizira komunalno-redarstveno službo in skrbi za red v občini;
- skrbi za požarno varnost in organizira reševalno pomoč;
- organizira pomoč in reševanje za primere elementarnih in drugih nesreč;
- organizira opravljanje pokopališke in pogrebne službe;
- določa prekrške in denarne kazni za prekrške, s katerimi se kršijo predpisi občine in opravlja inšpekcijsko nadzorstvo nad izvajanjem občinskih predpisov in drugih aktov, s katerimi ureja zadeve iz svoje pristojnosti, če ni z zakonom drugače določeno;
- sprejema statut občine in druge splošne akte;
- organizira občinsko upravo;
- ureja druge lokalne zadeve javnega pomena (Zakon o lokalni samoupravi 100/2005, 21. člen).

3.3 Organi občine

3.3.1 Občinski svet

Občinski svet je najvišji organ odločanja o vseh zadevah v okviru pravic in dolžnosti občine (Zakon o lokalni samoupravi 100/2005, 29. člen). Je predstavniško telo, ki ga za obdobje štirih let volijo prebivalci občine. »V okviru pravic in dolžnosti ima občinski svet predvsem urejevalno (normodajno) funkcijo, volilno funkcijo in nadzorno funkcijo ter funkcijo odločanja o konkretnih zadevah« (Grad 2007, 338). V okviru svojih pristojnosti sprejema statut občine, sprejema odloke in druge občinske akte, sprejema prostorske in druge plane razvoja občine, sprejema občinski proračun in zaključni račun, imenuje in razrešuje člane nadzornega odbora ter člane komisij in odborov občinskega sveta, nadzoruje delo župana, podžupana in občinske uprave glede izvrševanja odločitev občinskega sveta, odloča o pridobitvi in odtujitvi občinskega premoženja, če ni s tem zakonom drugače določeno, imenuje in razrešuje člane sveta za varstvo uporabnikov javnih dobrin in odloča o drugih zadevah, ki jih določa zakon in statut občine (Zakon o lokalni samoupravi 100/2005, 29. člen).

Zakon o lokalni samoupravi prav tako določa število občinskih svetnikov, to število se giblje od 7 do 45 in je vezano na število prebivalcev občine. »Zakon določa še nekatera druga vprašanja v zvezi s položajem člana občinskega sveta, zlasti nerazdružljivost funkcije z drugimi funkcijami ter prenehanje mandata člana občinskega sveta. Tako določa, da funkcija člana občinskega sveta ni združljiva s funkcijo župana, podžupana in člana nadzornega odbora, kot tudi ne z delom v občinski upravi« (Grad 2001, 336).

3.3.2 Župan

»Župan je individualni organ, katerega glavna naloga je, da vodi občinsko upravo ter predstavlja in zastopa občino. Poleg tega je župan tudi varuh zakonitosti delovanja občinske samouprave« (Grad 2007, 340).

Župana občine volijo prebivalci občine tako kot člane občinskega sveta za mandatno obdobje štirih let. Župan svojo funkcijo opravlja nepoklicno. Lahko se odloči za poklicno opravljanje funkcije, o čemer je dolžan obvestiti člane občinskega sveta na prvi naslednji seji. Pravico voliti župana ima vsak, ki lahko voli člane občinskega sveta. Pravico biti voljen za župana pa ima vsak državljan Republike Slovenije, ki je na dan glasovanja dopolnil 18 let. Pogoj za kandidiranje in volitev župana je tudi stalno prebivališče v občini, v kateri kandidira in voli (Zakon o lokalnih volitvah 94/2007 5. in 103. člen).

Župan predstavlja občinski svet, ga sklicuje in vodi seje občinskega sveta, nima pa pravice glasovanja. Župan predlaga občinskemu svetu v sprejem proračun občine in zaključni račun proračuna, odloke in druge akte iz pristojnosti občinskega sveta ter skrbi za izvajanje odločitev občinskega sveta. Skrbi za objavo statuta, odlokov in drugih splošnih aktov občine. Župan zadrži objavo splošnega akta občine, če meni, da je neustaven ali nezakonit in predlaga občinskemu svetu, da o njem ponovno odloči na prvi naslednji seji, pri čemer mora navesti razloge za zadržanje. Zadrži lahko izvajanje odločitve občinskega sveta, če meni, da je nezakonita, ali je v nasprotju s statutom ali drugim splošnim aktom občine, in predlaga občinskemu svetu, da o njej ponovno odloči na prvi naslednji seji, pri čemer mora navesti razloge za zadržanje (Zakon o lokalni samoupravi 100/2005, 33. člen).

Funkcija župana je nezdružljiva z več funkcijami in sicer: član občinskega sveta, član nadzornega odbora, z delom v občinski upravi in še s kakšno drugo funkcijo. Župan se sam odloča, če bo delo opravljal poklicno oziroma profesionalno ali pa nepoklicno oziroma neprofesionalno. Župan predstavlja občinski svet ter zastopa in vodi občino, nima pa pravice glasovanja. Prav tako skrbi za objavo statuta, odlokov in drugih splošnih aktov. Izvoljen je za dobo štirih let, razen če se njegov mandat predčasno preneha oziroma najdlje do izvolitve novega župana na nadomestnih volitvah. Redne lokalne volitve se izvajajo istočasno kot volitve članov občinskega sveta.

3.3.3 Nadzorni odbor

Je najvišji organ nadzora javne porabe v občini. V okviru svoje pristojnosti nadzorni odbor opravlja nadzor nad razpolaganjem s premoženjem občine, nadzoruje namenskost in smotrnost porabe proračunskih sredstev ter nadzoruje finančno poslovanje uporabnikov proračunskih sredstev (Zakon o lokalni samoupravi 100/2005, 32. člen). »Člane nadzornega odbora imenuje občinski svet za mandatno dobo članov občinskega sveta. Svoje naloge opravljajo nepoklicno in njihova funkcija je zaradi vsebine in narave njihovega dela nezdružljiva s številnimi drugimi funkcijami« (Grad 2001, 338).

3.4 Politična participacija

»S participacijo označujemo dejavnost, kjer posamezni sodeluje v procesih odločanja in v aktivnostih na področju družbenega življenja« (Brezovšek v Haček 2009, 19).

»Politično participacijo lahko opredelimo kot participacijo v procesu vladanja in kot priložnost za državljane, da se udeleženi v procesu, s katerim se izbirajo politični voditelji ter uresničujejo vladne politike. Poudarki so predvsem v naslednjih točkah: o participaciji govorimo glede na posameznike, ta participacija je prostovoljni proces, nanaša se na določeno dejavnost, ta dejavnost je usmerjena k vplivanju na oblast« (Brezovšek v Haček 2009, 19).

Politično participacijo lahko opredelimo tudi kot »vključenost posameznika v politični sistem na različnih ravneh dejavnosti, segajočih od popolnega nezanimanja do zasedanja politične funkcije« (glej Rush v Della Porta 2003, 64).

Izraz »politična participacija« zajema zelo različna ravnanja: od volitev do aktivnega delovanja v neki stranki, od razpravljanja o politiki do ustvarjanja organiziranega pritiska (Della Porta 2003, 64).

Sartori (1987) participacijo opredeljuje kot zavestno, hoteno osebno delovanje ne zgolj kot bolj ali manj hoteno, naključno ali neprostovoljno udeleževanje (političnih) aktivnosti (Brezovšek v Haček 2009, 29).

3.4.1 Oblike politične participacije

Včasih je težko določiti ali je določeno politično dejanje konvencionalno ali nekonvencionalno (Janda in drugi 1992, 228). Zato sem v nadaljevanju opredelila katera politična dejanja uvrščamo med konvencionalne oblike politične participacije in katere med nekonvencionalne.

3.4.1.1 Konvencionalna participacija

»Konvencionalna participacije je relativno rutinsko obnašanje, ki uporablja institucionalne kanale vlade, še posebej pa kampanje za kandidate, volitve in udeležbo na volitvah« (Janda in drugi 1992, 228).

Obstaja več oblik konvencionalne participacije:

- izpostavljanje političnim izzivom;
- volitve;
- odpiranje politične razprave;
- prepričevanje drugega, naj voli na določen način;
- nošnja politične značke;
- stik s političnim funkcionarjem;
- denarni prispevki določeni stranki ali kandidatu;
- udeležba na političnem zborovanju ali skupščini;
- posvečanje časa politični kampanji;
- vstop med aktivno članstvo politične stranke;
- udeležba na zborih, na katerih se sprejemajo politične odločitve;

- zbiranje denarja za politične namene;
- kandidiranje za voljeno funkcijo;
- prevzemanje političnih ali strankarskih funkcij (Lester Milbrath v Della Porta 2003, 65).

3.4.1.2 Nekonvencionalna participacija

»Nekonvencionalna participacija je pa relativno občasno obnašanje, ki izpodbija vladne kanale ali dominantne kulture« (Janda in drugi 1992, 228).

Poznamo več oblik nekonvencionalne politične participacije in sicer:

- pisma bralcev;
- sodelovanje v bojkotu;
- samozmanjševanje davkov ali najemnin;
- zasedba poslopij;
- cestne zapore;
- podpisovanje peticij;
- sedeči protesti;
- udeležba v divjih stavkah;
- udeležba v mirnih sprevodih;
- povzročanje škode na gmotnih dobrinah;
- nasilje zoper ljudi (glej Dalton v Della Porta 2003, 69).

3.5 Politične stranke

»V politologiji ni enotne opredelitve pojma politične stranke. Lahko pa rečemo, da so definicije zgodovinsko in kulturno pogojene« (Fink-Hafner 2001, 12). Ključni avtorji, ki so se ukvarjali z opredelitvijo pojma politične stranke so bili Disraeli, Burke, Ogris, Panebianco, Marx in drugi. Vsi so opredelili pojem na svoj in drugačen način, pri čem je mogoče zaslediti posebne političnokulturne, zgodovinske in ideološke poudarke.

Panebianco (v Fink Hafner 2001, 14) pravi, da je politična stranka:

- organizirana skupina, združenje, ki je usmerjeno k političnim ciljem,

- ki si prizadeva s svojo dejavnostjo ohraniti ali spremeniti veljavne družbene, gospodarske in politične razmere,
- s sredstvi vplivanja na izvrševanje oblasti ali s prevzemom oblasti, in
- je edina vrsta organizacije, ki deluje v volilni areni.

»Politična stranka je organizacija, ki sponzorira kandidate za politično pisarno pod imenom organizacije. Politične stranke nominirajo kandidate za volitve« (Janda in drugi 1992, 266).

Politične stranke v sodobnih družbah opravljajo številne raznolike naloge. Ponovno različni avtorji poudarjajo različno obsežne preglede teh nalog. Men najpogosteje citiranimi so zlasti naslednje:

- povezovanje (vez) med vladajočimi in vladanimi;
- agregacija različnih interesov;
- oblikovanje in izvajanje kolektivnih ciljev družbe;
- strukturiranje volilnih glasov;
- integriranje in mobilizacija množice državljanov;
- rekrutiranje voditeljev za javne funkcije;
- oblikovanje javnih politik;
- socializacija državljanov in
- socializacija elite (Fink Hafner 2001, 18).

3.5.1 Leve in desne politične stranke

Fink-Hafner in Krašovec (2006, 92) levico opredelita kot skupek vrednot, ideologijo in skupino političnih igralcev, ki kot vrednoto podpirajo socialno enakost; socialno enakost opredeljujejo kot cilj javnih politik; podpirajo idejo o sodelovanju čim širšega kroga ljudi tako na področju politike kot tudi ekonomije.

Glutz (v Bobbio 1995, 103) »levico opredeli kot silo, ki si prizadeva za omejevanje logike trga, ali bolj previdno, za iskanje racionalnosti, ki bi bilo skladno s tržnim gospodarstvom. Tako je njen namen vzbujanje občutljivosti za socialno vprašanje, za podporo socialni državi in nekaterim demokratičnim institucijam. Kot cilje navaja tudi čas novih svoboščin, dejansko enakost žensk, varstvo narave in življenja ter boj proti nacionalizmu«.

Diaz (v Bobbio 1995, 103) kot oznake, ki določajo levico, omenja večjo nagnjenost k redistributivni gospodarski politiki in politiki proporcionalnega izenačevanja, oprtega bolj na delo kot kapital; večje upoštevanje tistega, kar je javno in skupno, kot tistega, kar je zasebno in individualno; premoč vrednot, kot sta kooperacija in sodelovanje nad vrednotami soočanja in konkurence; večjo pozornost do novih družbenih gibanj in njihovih mirovniških, ekoloških in feminističnih zahtev; skrb za dejansko uresničevanje človekovih pravic, še posebej tistih, ki zadevajo odrinjene na rob; vztrajanje pri prvenstvenem pomenu vseh osnovnih potreb, kot so: zdravje, šola, stanovanje; večja občutljivost in mednarodna naklonjenost revnim, odvisnim in zaostalim območjem; avtonomijo svobodne volje in razumnega razpravljanja zavoljo ustvarjanja kritične etike in preobrazbe, ki naj ne bi bili vsiljeni z argumentom avtoritete ali z dogmami verskih organizacij, podprtih s karizmatičnim ali tradicionalističnim značajem.

Sruk (1995, 63) izraz desnica opiše kot vedno bolj ali manj nenatančno, relativno in zato tvegano politično oziroma nazorsko opredelitev. Desnica je sinonim za politično in idejno nazorsko usmerjenost s pretežno konservativno vsebino. Desničarske stranke, gibanja in nazorske skupine v večji ali manjši meri vztrajajo pri družbenih, še posebej pri nacionalnih in verskih izročilih, so torej tradicionalistične in zato sprte z različnimi naprednimi stališči in težnjami. V socialnoekonomski politiki daje desnica prednost kapitalu pred delom ter spodbujanju tekmovalnosti in iniciativnosti ljudi v tem, da si pomagajo sami, pred vladnimi socialnimi programi. Po mnenju ljudi, ki so bližje desnici, tekmovanje ter iznajdljivost v prizadevanjih za optimalno preživetje in socialnoekonomsko uveljavljanje ljudi ustvarjalno aktivirata, medtem ko jih socialno podpiranje pasivizira. V državah s stabilnim, izdiferenciranim strankarskim sistemom sestavljajo desnico konservativne, nacionalistične intradicionalistične stranke, ki se nazorsko tesno povezujejo z verskimi ustanovami in njihovimi socialnopolitičnimi ter npravstvenimi pojmovanji. Na skrajnem robu desnice so različne fašistične stranke in skupine. V posameznih državah obstajajo različne vrste tega, kar imenujemo desnica, čeprav se med seboj lahko zelo razlikujejo.

3.6 Lokalne volitve

»Volitve v predstavnika telesa in druge oblasti so v vseh demokratičnih državah sveta osnovno orodje uresničevanja oblasti in najrazpoznavnejše znamenje demokracije. Lokalne

volitve so napram parlamentarnim v večini držav izrazito podcenjene in zapostavljene. Vendar pa imajo lokalne volitve enako vlogo in pomen kot parlamentarne volitve« (Haček 2004, 22).

3.6.1 Volilna pravica

Pravico voliti in biti voljen za člana občinskega sveta ima vsak državljan Republike Slovenije, ki je na dan glasovanja dopolnil 18 let starosti. Pravico voliti in biti voljen za člana občinskega sveta ima tudi državljan druge države članice Evropske unije, ki ima stalno prebivališče v Republiki Sloveniji. Pravico voliti člana občinskega sveta imajo tudi tujci, ki imajo stalno prebivališče v Republiki Sloveniji. Volilno pravico ima volivec v občini, v kateri ima stalno prebivališče (Zakon o lokalnih volitvah 94/2007, 5. člen). Volilna pravica se evidentira s splošnim občinskim volilnim imenikom (Zakon o lokalnih volitvah 94/2007, 8. člen).

3.6.2 Volilne enote

Za večinske volitve članov občinskega sveta se v občini oblikujejo volilne enote. Če občinski svet ne šteje več kot sedem članov, se lahko vsi člani občinskega sveta volijo v občini kot eni volilni enoti. Volilne enote se oblikujejo tako, da se en član občinskega sveta voli na približno enako število prebivalcev. Če je območje občine razdeljeno na krajevne, vaške ali četrtne skupnosti, obsega volilna enota območje ene ali več takih skupnosti ali dela take skupnosti. Če območje občine ni razdeljeno na skupnosti iz prejšnjega odstavka, obsega volilna enota območje enega ali več naselij ali dela naselja. Pri večinskih volitvah se v vsaki volilni enoti voli en član občinskega sveta. Če je to smotno zaradi oblikovanja volilnih enot, se lahko v volilni enoti voli tudi več članov občinskega sveta, vendar ne več kot trije.

Za proporcionalne volitve članov občinskega sveta se v občini lahko oblikujejo volilne enote. Volilne enote za proporcionalne volitve se oblikujejo v skladu z 20. členom zakona o lokalnih volitvah in tako, da se v vsaki volilni enoti voli najmanj pet članov občinskega sveta. Če občina ni razdeljena na volilne enote, se za volilno enoto šteje območje občine (Zakon o lokalnih volitvah 94/2007, 19.–32. člen).

3.6.3 Kandidiranje

»Izbira volivcev se tudi tu omejuje predvsem na izbiro med političnimi strankami. Vsekakor pa je vloga političnih strank manjša, osebnost kandidata pa pomembnejša v manjših lokalnih skupnostih. Prav tako je odvisna tudi od načina razdelitve mandatov, kajti vloga posameznika je običajno pomembnejša v večinskem kot v proporcionalnem sistemu« (Grad 2006, 20).

3.6.4 Volitve župana

»Volitve za župana se izvajajo istočasno kot volitve članov občinskega sveta. Župan je neposredno izvoljen in se voli na tajnih volitvah. Tudi zanj veljajo druga načela volilnega sistema, kot so splošna in enaka volilna pravica in svobodna volilna pravica« (Grad 2006). Redne volitve za župana razpiše predsednik Državnega zbora Republike Slovenije, možne so tudi predčasne volitve župana, kar pa ureja Zakon o lokalni samoupravi.

»Pravico voliti župana imajo tudi tujci, tako državljani članic Evropske unije kot tudi drugi tujci. Pomembna razlika glede na volitve v občinski svet pa je v tem, da tujci ne morejo biti izvoljeni za župana, da torej nimajo pasivne volilne pravice« (Grad 2006, 22).

Ker gre za volitve individualnega organa, je volilni postopek enostavnejši kot pri volitvah članov občinskega sveta. Zato zakon o lokalnih volitvah ureja samo najnujnejša vprašanja glede teh volitev, za vse drugo pa se smiselno uporabljajo določbe tega zakona o volitvah v občinski svete. Volilna pravica pri teh volitvah je po izrecni določbi zakona povsem enaka volilni pravici pri volitvah v občinski svet. Imajo jo torej vsi tisti občani, ki imajo volilno pravico pri volitvah v občinski svet (Grad 2006, 21–22).

3.6.5 Volitve članov v občinski svet

»Temeljno določbo o volitvah občinskega sveta vsebuje že zakon o lokalni samoupravi, ki določa, da se občinski svet voli na podlagi splošne in enake volilne pravice z neposrednim in tajnim glasovanjem. Volitve občinskega sveta podrobneje ureja zakon o lokalnih volitvah« (Grad 2001, 351).

3.6.6 Volilni sistem

Člani občinskih svetov se volijo po večinskem načelu (večinske volitve) ali proporcionalnem načelu (proporcionalne volitve). Če šteje občinski svet manj kot 12 članov, se člani občinskega sveta volijo po večinskem načelu. Če šteje občinski svet 12 ali več članov, se člani občinskega sveta volijo po proporcionalnem načelu.

Za ugotovitev števila članov občinskega sveta ter za določanje volilnih enot in števila članov občinskega sveta, ki se volijo v posamezni volilni enoti, se ne upošteva števila članov občinskega sveta – predstavnikov italijanske oziroma madžarske narodne skupnosti ter predstavnikov romske skupnosti (Zakon o lokalnih volitvah 94/2007, 9. člen).

3.6.6.1 Večinske volitve

Pri volitvah po večinskem načelu se glasuje o posameznih kandidatih. Volivec lahko glasuje največ za toliko kandidatov, kolikor članov občinskega sveta se voli v volilni enoti. Izvoljeni so kandidati, ki so dobili največ glasov. Če se v volilni enoti voli en član občinskega sveta in sta dva kandidata dobila enako največje število glasov, odloči o izvolitvi med njima žreb. Če se v volilni enoti voli več članov občinskega sveta in sta zadnja dva kandidata, ki prideta v poštev za izvolitev, dobila enako število glasov, odloči o izvolitvi med njima žreb (Zakon o lokalnih volitvah 94/2007, 11. in 12. člen).

3.6.6.2 Proporcionalne volitve

Pri proporcionalnih volitvah se glasuje o listah kandidatov v volilni enoti. Če se glasuje o listah kandidatov, volivec lahko glasuje samo za eno listo kandidatov. Volivec lahko na glasovnici pri listi kandidatov, za katero je glasoval, označi kandidata, ki mu daje pri izvolitvi prednost pred ostalimi kandidati na listi (preferenčni glas). Volivec lahko da preferenčni glas samo enemu kandidatu z liste (Zakon o lokalnih volitvah 94/2007, 13. člen).

Če se glasuje o listah kandidatov v občini kot eni volilni enoti, se mandati dodelijo listam kandidatov po zaporedju najvišjih količnikov, ki se dobijo tako, da se število glasov za vsako listo kandidatov deli z vsemi števili od ena do števila članov občinskega sveta (D'Hondtov

sistem). Z liste kandidatov je izvoljenih toliko kandidatov, kolikor mandatov je dobila lista (Zakon o lokalnih volitvah 94/2007, 14. člen).

Če se glasuje o listah kandidatov po volilnih enotah, se število mandatov, ki jih dobi posamezna lista v volilni enoti, ugotovi s količnikom, ki se izračuna tako, da se skupno število glasov, oddanih za vse liste kandidatov v volilni enoti, deli s številom članov občinskega sveta, ki se volijo v volilni enoti. S tem količnikom se deli število glasov za listo. Listi pripada toliko mandatov, kolikokrat je količnik vsebovan v številu glasov za listo (Zakon o lokalnih volitvah 94/2007, 15. člen).

3.6.7 Ženske kvote na lokalnih volitvah

Tako imenovane ženske kvote na lokalnih volitvah je uvedel leta 2005 noveliran Zakon o lokalnih volitvah. Novela naj bi spodbujala bolj uravnoteženo kandidiranje žensk in moških na lokalni ravni, saj uvaja 40-odstotno kvoto pri kandidiranju.

Na volitvah leta 2006 so morale kandidatne liste političnih strank in neodvisnih list upoštevati 20-odstotno zastopanost obeh spolov, kar pomeni, da bodo morali biti kandidati razporejeni tako, da bo v zgornji polovici liste izmenično najmanj vsak tretji kandidat drugega spola. Medtem ko so leta 2010 morale kandidatne liste političnih strank in neodvisnih list upoštevati 30-odstotno zastopanost obeh spolov, kar pomeni, da bodo morali biti kandidati razporejeni tako, da bo v zgornji polovici liste izmenično najmanj vsak tretji kandidat drugega spola. Ženske kvote se bodo na lokalnih volitev leta 2014 zvišale na 40 odstotkov, začel pa bo veljati tudi sistem zadrge, ko bodo kandidati na listah razporejeni izmenično po spolu, in sicer v zgornjem delu liste (Zakon o lokalnih volitvah 94/2007, 70.a člen).

4 ANALIZA

4.1 Splošno o lokalnih volitvah med leti 1994 in 2010

4.1.1 Osnovni podatki o lokalnih volitvah

V prvem obdobju lokalne samouprave se je zaradi delitev večjih občin najbolj povečalo število občin, leta 1998 za kar 45. Leta 2002 se je ustanovila le ena nova občina. Medtem, ko se je leta 2006 število občin ponovno povečalo za 17. Leta 2010 se ni ustanovila nobena nova občina in skupno število občin danes znaša 210.

Število občin s proporcionalnim volilnim sistemom se je od prvih volitev 1994 do zadnjih volitev leta 2010 povečalo kar za trikrat.

Število prebivalcev Slovenije se je od pravih volitev leta 1994 do zadnjih volitev leta 2010 povečalo za 20 tisoč, medtem ko se je število volilnih upravičencev povečalo za kar 150 tisoč. Po vstopu Slovenije v EU pa imajo volilno pravico na lokalnih volitvah tudi državljani držav članic EU (glej Tabela 4.1).

Tabela 4.1: Osnovni podatki o lokalnih volitvah med leti 1994 in 2010

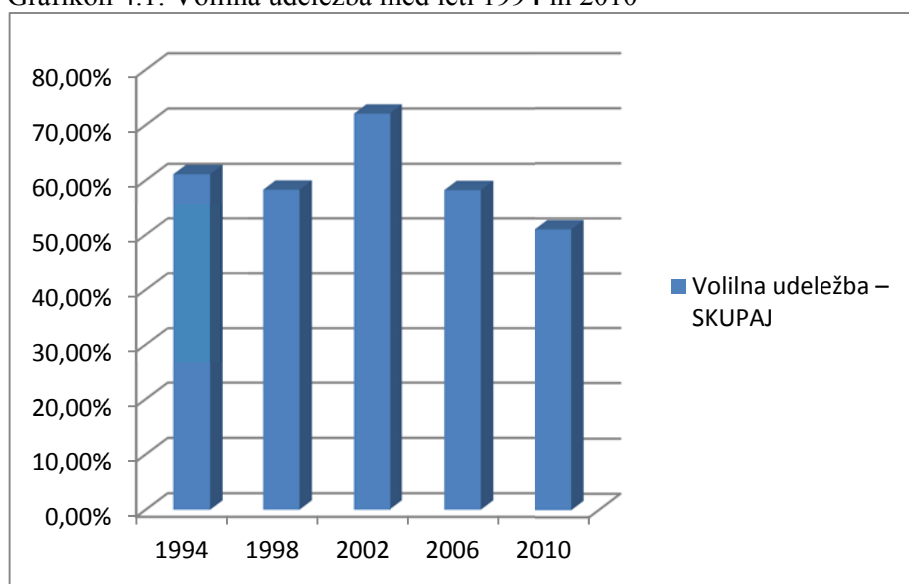
LETO	1994	1998	2002	2006	2010
Število občin - SKUPAJ	147	192	193	210	210
Mestne občine	11	11	11	11	11
Druge občine	136	181	182	199	199
Občine s proporcionalnim volilnim sistemom	131	144	145	150	150
Občine z večinskim volilnim sistemom	16	48	48	60	60
Število volič	3634	3543	3578	3983	3943
Število volilnih upravičencev	1518954	1601099	1615666	1670358	1636209

Vir: Statistični urad Republike Slovenije.

4.1.2 Volilna udeležba v Sloveniji na lokalnih volitvah

Volilna udeležba na lokalnih volitvah v Sloveniji je relativno visoka, saj je na lokalnih volitvah leta 2002 dosegla kar 72,1 odstotkov. Vendar pa udeležba na lokalnih volitvah iz leta v leto niha, izjema so bile kot rečeno lokalne volitve leta 2002, ki po potekale hkrati s predsedniškimi volitvami in to je vplivalo, da se bila volilna udeležba skoraj za četrtno višja kot pri predhodnih oziroma naslednjih lokalnih volitvah. Najnižjo volilno udeležbo beležimo na zadnjih lokalnih volitvah leta 2010, ko je bila udeležba 51 odstotna (glej Grafikon 4.1).

Grafikon 4.1: Volilna udeležba med leti 1994 in 2010

Vir: Statistični urad Republike Slovenije.

4.2 Županske volitve

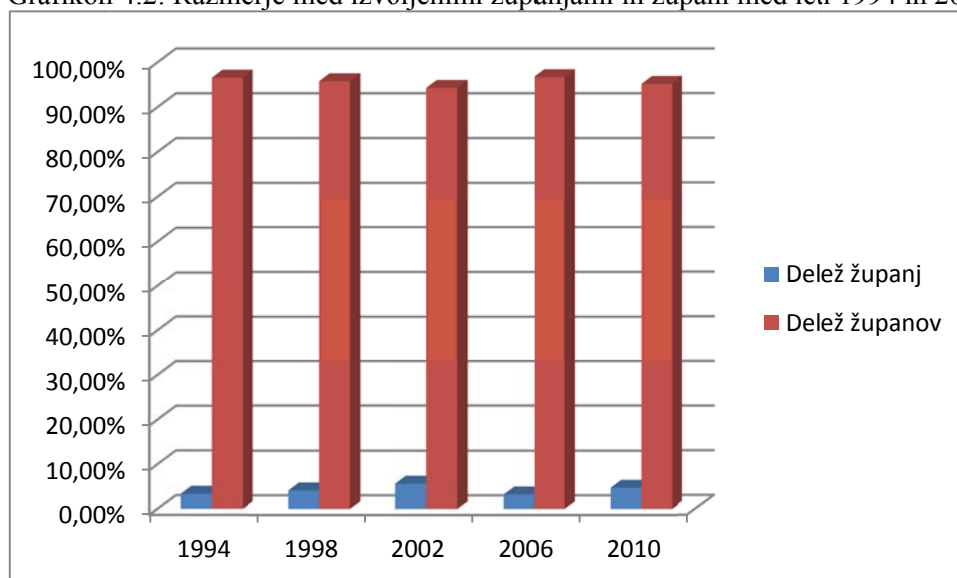
Na županskih volitvah se iz leta v leto število vseh kandidatov viša, kar je seveda posledica povečanja števila ustanovljenih občin. Število kandidatov za župana se je povečalo iz 604 leta 1994, ko smo imeli 147 občin, na 817 leta 2010, ko se je število občin povzpelo na 210. Število kandidatki za županje se tudi povečuje, vendar je tu govora o nižjih številkah. Leta 1994 smo imeli 31 kandidatki za županjo, leta 2010 pa 109 (glej Tabela 4.2).

Tabela 4.2: Razmerje med kandidati in kandidatkami ter izvoljenimi kandidati in kandidatkami za župana oziroma županjo med leti 1994 in 2010

LETO	1994	1998	2002	2006	2010
Kandidati – SKUPAJ	635	750	724	847	926
Kandidati za župane	604	697	647	756	817
Kandidatke za županje	31	53	77	91	109
Izvoljeni - SKUPAJ	147	192	193	210	208
Izvoljeni župani	145	184	182	203	198
Izvoljene županje	2	8	11	7	10
Izvoljeni župani/županje – 1. krog	58	116	132	138	134
Izvoljeni župani/županje – 2. krog	89	76	61	72	74

Vir: Statistični urad Republike Slovenije.

Grafikon 4.2: Razmerje med izvoljenimi županjami in župani med leti 1994 in 2010

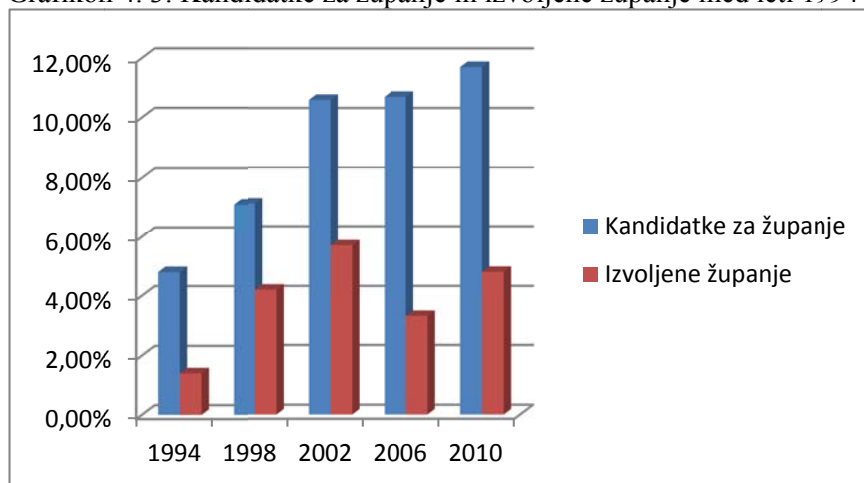
Vir: Statistični urad Republike Slovenije.

4.2.1 Kandidatke za županjo in izvoljene županje

Število kandidatke za županjo se iz leta v leto počasi a vztrajno viša. Leta 1994 je na županskih volitvah kandidiralo le 31 kandidatke za županjo, leta 2010 pa kar 109, kar je skoraj štirikrat več. Ravno tako se tudi število izvoljenih županj viša, leta 1994 so bile izvoljene le 2, leta 2010 pa 10 županj. Največ izvoljenih upanj smo imeli leta 2002, ko je bilo izvoljenih kar 11 županj. Delež županj se je med leti 1994 in 2010 dvignil iz 3,4 odstotka na 4,8 odstotkov županj. Do leta 2002 je delež županj naraščal in v letu 2002 dosegel vrh pri 5,7 odstotkih,

nato je v letu 2006 delež županj upadel pod raven iz leta 1994 (3,3%), na zadnjih volitvah pa se je ponovno zvišal (za 1,5%), vendar ostal pod ravnjo iz leta 2002 (glej Grafikon 4.3). Uvedba spolnih kvot pri volitvah v občinski svet pa ni vplivala na povečanje deleža žensk, ki so kandidirale za županjo na lokalnih volitvah leta 2006 in 2010. Kot smo že povedali se število kandidatke za županjo in tudi županj iz leta v leto počasi viša, vendar pa leto 2002 krepko izstopa, saj je bilo takrat izvoljenih kar 11 županj.

Grafikon 4. 3: Kandidatke za županje in izvoljene županje med leti 1994 in 2010

Vir: Statistični urad Republike Slovenije.

4.2.2 Kandidatke za županjo in izvoljene županje po listah kandidatov

Na lokalnih volitvah 2006 in 2010 se je najbolj spremenil položaj Liberalne demokracije Slovenije, saj so bile leta 2002 izvoljene 3 županje iz te stranke, pred temi in po teh volitvah pa nobena županja več.

Najuspešnejše so bile kandidatke na listah Slovenske ljudske stranke in pa neodvisne kandidatke, saj so bili brez županje le po prvih lokalnih volitvah.

Najmanjše število kandidatke na dosedanjih volitvah sta imeli Slovenska ljudska stranka (28 kandidatke) in Nova Slovenija (26 kandidatke). Večje število kandidatke pa sta imeli stranki Socialni demokrati (66 kandidatke) in Slovenska demokratska stranka (44 kandidatke).

Število kandidatke je naglo naraslo na lokalnih volitvah leta 2006 in sicer za kar 24. Na lokalnih volitvah leta 2010 pa samo za 3 in sicer iz 91 na 94 kandidatke (glej Tabelo 4.4).

Tabela 4.3: Kandidatke za županjo in izvoljene županje po listah kandidatov med leti 1994 in 2002

LETO	1994		1998		2002	
	kandidatke	izvoljene	kandidatke	izvoljene	kandidatke	izvoljene
SKUPAJ	31	2	51	8	77	11
LDS	5	-	4	1	7	3
Nsi	3	-	3	-	3	1
SD	5	1	6	1	17	2
SDS	5	1	7	-	4	-
SLS	3	-	6	2	7	3
Liste drugih strank	8	-	6	-	26	-
Neodvisni kandidati	2	-	14	2	12	1
Koalicija	-	-	5	2	1	1

Vir: Statistični urad Republike Slovenije.

Tabela 4.4: Kandidatke za županjo in izvoljene županje po listah kandidatov med leti 2006 in 2010

LETO	2006		2010	
	kandidatke	izvoljene	kandidatke	izvoljene
SKUPAJ	91	7	94	10
LDS	9	-	6	-
Nsi	11	-	6	-
SD	16	-	12	-
SDS	13	-	15	1
SLS	5	3	7	2
Liste drugih strank	20	-	21	-
Neodvisni kandidati	15	3	24	6
Koalicija	2	1	3	1

Vir: Statistični urad Republike Slovenije.

4.3 Volitve v občinske svete

4.3.1 Občinske svetnice in svetniki

Povečanje števila občin je posledično povečalo tudi število članic in članov izvoljenih v občinske svete. Leta 1994 smo imeli 147 občin in 2779 izvoljenih svetnic in svetnikov, na zadnjih volitvah 2010 pa smo v 210 občinskih svetih, kolikor je tudi slovenskih občin, izvolili 3323 svetnic in svetnikov (glej Tabelo 4.4).

Tabela 4.5: Volitve v občinske svete med leti 1994 in 2010

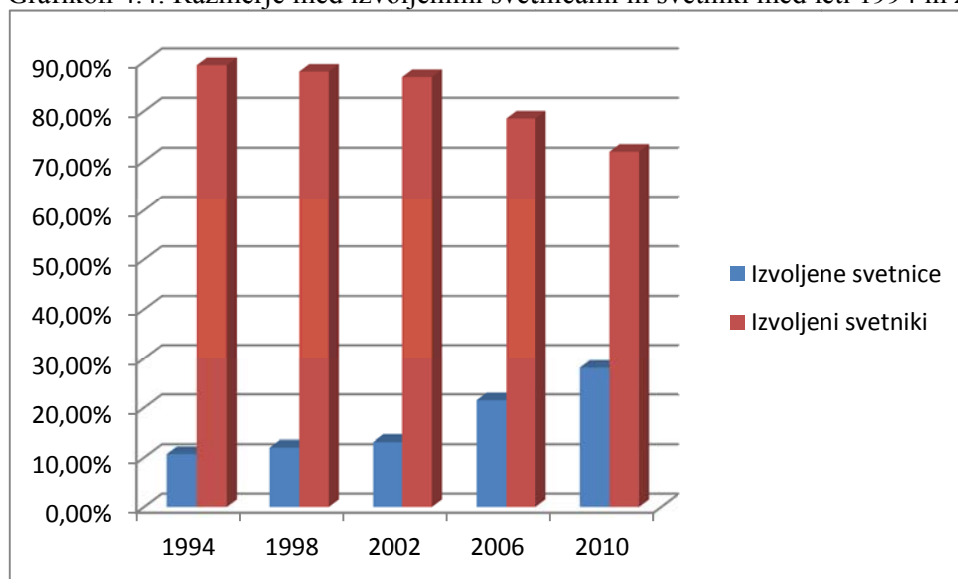
LETO	1994	1998	2002	2006	2010
Kandidatke in kandidati za občinske svetnice in svetnike – SKUPAJ	16820	20314	23426	26721	26418
Izvoljeni občinski svetnice in svetniki – SKUPAJ	2779	3188	3231	3386	3323

Viri: Statistični urad Republike Slovenije.

Iz podatkov je razvidno, da se zastopanost žensk po uvedbi pozitivnih ukrepov postopoma zvišuje, saj je bil trend pred uvedbo zgolj enoodstoten.

Leta 1994 smo imeli med svetnicami izvoljenih le slabih 11 odstotkov svetnic, na lokalnih volitvah 2010 pa jih je bilo izvoljenih 22 odstotkov (glej Grafikon 4.4).

Grafikon 4.4: Razmerje med izvoljenimi svetnicami in svetniki med leti 1994 in 2010

Vir: Statistični urad Republike Slovenije.

4.3.2 Svetnice po listah kandidatov

Na dosedanjih lokalnih volitvah so bile najpogosteje izvoljene svetnice z liste kandidatov Socialnih demokratov, vendar se je v letu 2006 delež žensk med izvoljenimi svetniki iz te stranke skokovito povečal iz 19,1 odstotka leta 2002 na 27,5 odstotkov leta 2006, oziroma za kar 9,3 odstotka več kot na prvih lokalnih volitvah, ko je delež žensk znašal 18,5 odstotkov.

Povečuje se tudi delež občinskih svetnic med izvoljenimi na listah neodvisnih kandidatov, na prvih lokalnih volitvah je delež znašal 9,3 odstotkov, na zadnjih pa kar 21,5 odstotkov.

Torej največji delež občinskih svetnic med izvoljenimi po volitvah leta 2006 je imela stranka Demokrati Slovenije, kar 30 odstotkov, sledita pa parlamentarni stranki Socialni demokrati (27,4%) in Liberalna demokracija Slovenije ter Stranka mladih Slovenije (25%).

Po lokalnih volitvah 2010 pa je imela največji delež svetnic med izvoljenimi ponovno stranka Socialni demokrati (26,2%), sledita stranki DeSUS (25,9%) in Stranka mladih Slovenije (24,4%), na četrtem mestu je pa Slovenska demokratska stranka s 23,8 odstotnim deležem.

Najmanjši delež občinskih svetnic med izvoljenimi parlamentarnimi strankami imata Slovenska nacionalna stranka in Nova Slovenija, vendar sta obe stranki po uvedbi spolnih kvot leta 2006 delež kandidatke glede na prehodne volitve povečali (glej Tabelo 4.6).

Tabela 4.6: Delež izvoljenih svetnic po listah kandidatov med leti 1994 in 2010

% ŽENSK MED IZVOLJENIMI					
Leto	1994	1998	2002	2006	2010
SKUPAJ	10,8	12	13,1	21,5	22
DeSUS	13,4	15	12,7	20,8	25,9
DS	-	14,8	-	30	-
LDS	12	13	14,7	25	21,6
Nsi	10,5	11,4	13,3	14,5	15,7
SD	18,2	18,5	19,1	27,5	26,2
SDS	9,0	9,9	9,2	23,8	23,8
SLS	7,8	9,9	10,3	17,8	17,1
SMS	-	-	15,8	25	24,4
SNS	12,7	9,1	9,5	11,8	16,6
Zeleni	-	10	7,7	16,7	-
ZZP	4,1	8,3	7,7	6,3	7,7
Liste drugih strank in koalicije	34,5	6,8	19,2	18,5	21,7
Neodvisni kandidati	9,3	12,3	13,5	19,7	21,5

Viri: Statistični urad Republike Slovenije.

5 ZAKLJUČEK

V svojem diplomskem delu sem se ukvarjala z analizo dosedanjih lokalnih volitev z vidika zastopanosti žensk. V prvem delu analize sem naredila analizo osnovnih podatkov o dosedanjih lokalnih volitvah, med katere sodi število občin, število volilnih upravičencev, volilna udeležba itd. V drugem delu sem pa pod drobnogled vzela županske volitve in volitve v občinski svet.

Po opravljeni analizi ugotovim, da se število občin iz leta v leto veča. Izjema je leto 2010, saj se ni ustanovila nobena nova občina in skupno število občin danes znaša 210. Število prebivalcev Slovenije se je od pravih volitev leta 1994 do zadnjih volitev leta 2010 povečalo za 20 tisoč, medtem ko se je število volilnih upravičencev povečalo za kar 150 tisoč. Po vstopu Slovenije v EU pa imajo volilno pravico na lokalnih volitvah tudi državljani držav članic EU. Kljub temu, da se število volilnih upravičencev z leti viša, za volilno udeležbo ne moremo trditi enako. Udeležba na lokalnih volitvah niha, izjema so bile lokalne volitve leta 2002, ko je bila udeležba kar 72,1 odstotna, razlog za tako visoko udeležbo pa je predvsem v tem, da so lokalne volite potekale hkrati s predsedniškimi volitvami. Kljub temu lahko rečemo, da je volilna udeležba na lokalnih volitvah v Sloveniji relativno visoka. Najnižjo volilno udeležbo beležimo na zadnjih lokalnih volitvah leta 2010, ko je bila udeležba 51 odstotna.

Na županskih volitvah se iz leta v leto število vseh kandidatov viša, kar je seveda posledica ustanavljanja novih občin. Leta 1994 je na županskih volitvah kandidiralo le 31 kandidatka za županjo, leta 2010 pa kar 109, kar je skoraj štirikrat več. Ravno tako se tudi število izvoljenih županov viša, leta 1994 so bile izvoljene le 2, leta 2010 pa 10 županov. Največ izvoljenih županov smo imeli leta 2002, ko je bilo izvoljenih kar 11 županov. Kot smo že povedali se število kandidatov za županjo in tudi izvoljenih županov iz leta v leto počasi viša, vendar pa leto 2002 krepko izstopa, saj je bilo takrat izvoljenih kar 11 županov.

Najuspešnejše na lokalnih volitvah so bile kandidatke na listah Slovenske ljudske stranke in pa neodvisne kandidatke, saj so bili brez županje le po prvih lokalnih volitvah. Najmanjše število kandidatov na dosedanjih volitvah sta imeli Slovenska ljudska stranka in Nova Slovenija. Večje število kandidatov pa sta imeli stranki Socialni demokrati in Slovenska demokratska stranka.

Povečanje števila občin je posledično povečalo tudi število članic in članov izvoljenih v občinske svete. Zastopanost žensk se po uvedbi pozitivnih ukrepov postopoma viša, saj je bil trend pred uvedbo zgolj enoodstoten. Leta 1994 smo imeli med svetnicami izvoljenih le slabih 11 odstotkov svetnic, na lokalnih volitvah 2010 pa jih je bilo izvoljenih 22 odstotkov. Analiza je pokazala tudi, da se je bistveno povečal delež kandidatke na listah in jih je le še nekaj, ki komaj prestopijo predpisano kvoto 30 odstotkov.

Na osnovi teh podatkov lahko svojo prvo zastavljeno hipotezo, ki pravi, da **se je število žensk v občinskih svetih in v političnem življenju povečalo po uvedbi ukrepov zagotavljanja enakih možnosti moških in žensk**, potrdim. Kvote so tako pripomogle k izboljšanju zastopanosti žensk v politiki.

Na dosedanjih lokalnih volitvah so bile najpogosteje izvoljene svetnice z liste kandidatov Socialnih demokratov, vendar se je v letu 2006 delež žensk med izvoljenimi svetniki iz te stranke skokovito povečal iz 19,1 odstotka leta 2002 na 27,5 odstotkov leta 2006, oziroma za kar 9,3 odstotka več kot na prvih lokalnih volitvah, ko je delež žensk znašal 18,5 odstotkov. Povečuje se tudi delež občinskih svetnic med izvoljenimi na listah neodvisnih kandidatov. Na prvih lokalnih volitvah je delež znašal 9,3 odstotke, na zadnjih pa kar 21,5 odstotkov.

Torej največji delež občinskih svetnic med izvoljenimi po volitvah leta 2006 je imela stranka Demokrati Slovenije, kar 30 odstotkov, sledita pa parlamentarni stranki Socialni demokrati (27,4%) in Liberalna demokracija Slovenije ter Stranka mladih Slovenije (25%). Po lokalnih volitvah 2010 pa je imela največji delež svetnic med izvoljenimi ponovno stranka Socialni demokrati (26,2%), sledita stranki DeSUS (25,9%) in Stranka mladih Slovenije (24,4%), na četrtem mestu je pa Slovenska demokratska stranka s 23,8 odstotnim deležem. Najmanjši delež občinskih svetnic med izvoljenimi parlamentarnimi strankami imata Slovenska nacionalna stranka in Nova Slovenija, vendar sta obe stranki po uvedbi spolnih kvot leta 2006 delež kandidatke glede na prehodne volitve povečali.

Tako lahko tudi svojo drugo hipotezo, ki pravi, da **politične stranke v sredini in levo od nje imajo v občinskih svetih večje število žensk kot desno usmerjene politične stranke**, potrdim. Kajti opazimo, da so tako pred uvedbo spolnih kvot kot tudi po uvedbi spolnih kvot imele politične stranke v sredini in levo od nje (Socialni demokrati, Liberalna demokracija Slovenije in druge) večje število žensk v občinskih svetih kot desno usmerjene stranke (Nova

Slovenija, Slovenska nacionalna stranka in druge). Vendar pa ne smemo pozabiti, da so tudi desno usmerjene stranke po uvedbi spolnih kvot delež žensk povečale.

6 LITERATURA

1. Adam Frane. 1991. *Politična participacija kot sestavina kakovosti življenja*. Dostopno prek: <http://dk.fdv.uni-lj.si/dr/dr12Adam.PDF>. (14. maj 2011).
2. Antić G. Milica in Jasna Jeram. 1999. *Ženske, politika, demokracija: za večjo prisotnost žensk v politiki*. Ljubljana. Urad za žensko politiko.
3. Axrofd, Barrie. 2002. Political Participation. V *Politics: An introduction*, ur. Axford Barrie, Gary K. Browning, Richard Huggins in Ben Rosamond, 121–122. London: Routledge.
4. Baza.Svarog.org. 1998. *Desnica in levica*. Dostopno prek: http://baza.svarog.org/sociologija/teorija_drzave/desnica_in_levica.php. (26. maj 2011).
5. Beetham, David. 1994. *Defining and measuring democracy*. London: Thousand Oaks. New Delhi: Sage.
6. Bobbio, Norberto. 1995. *Desnica in levica: razlogi in pomeni političnega razlikovanja*. Ljubljana. Znanstveno in publicistično središče.
7. Brezovšek, Marjan, Miro Haček in Alenka Krašovec, ur. 2004. *Lokalna demokracija I.: Analiza lokalnih volitev 2002*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
8. Dahl, Robert Alan. 2000. *On democracy*. New Haven; London; Yale University Press.
9. Della Porta, Donatella. 2003. *Temelji politične znanosti*. Ljubljana: Založba Sophia.
10. Fink-Hafner, Danica. 2001. *Politične stranke*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede
11. --- in Alenka Krašovec. 2006. Ideološko-politički rascjepi u slovenskoj stranačkoj areni poslije 1989. godine. V *Razvoj političkog pluralizma u Sloveniji i Bosni i Hercegovin*, ur. Danica Fink-Hafner in Mirko Pejanović, 71–104. Ljubljana; Sarajevo: Fakulteta za družbene vede, Fakultet političkih nauka.
12. Grad, Franc in Pavle Svete. 2006. *Lokalne volitve 2006*. Ljubljana: Uradni list Republike Slovenije.
13. Grad, Franc, Igor Kaučič, Ciril Ribičič in Ivan Kristan. 1996. *Državna ureditev Slovenije*. Ljubljana: Uradni list Republike Slovenije.
14. Haček, Miro, ur. 2009. *Lokalna demokracija III*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
15. Janda, Kenneth, Jeffrey M. Berry in Jerry Goldman. 1992. *The challenge of democracy: Government in America*. Boston: Houghton Mifflin Company.
16. Kaučič, Igor in Franc Grad. 2001. *Ustavna ureditev Slovenije*. Ljubljana: GV Založba.

17. Kontelj, Martina, Danilo Dolenc in Ida Repovž Grabnar. 2007. *Lokalne volitve 1994 – 2006*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije.
18. Skrt, Bojana. 1994. *Ženska izmena v politiki*. Ljubljana: Mihelač.
19. Sruck, Vladimir. 1995. *Leksikon politike*. Maribor: Obzorja.
20. Statistični urad Republike Slovenije. Dostopno prek: <http://www.stat.si/>. (24. marec 2011).
21. Šmidovnik, Janez. 1995. *Lokalna samouprava*. Ljubljana: Cankarjeva založba.
22. Vlaj, Stane. 2001. *Uvod v javno upravo*. Ljubljana: Visoka upravna šola.
23. Urad Vlade RS za enake možnosti. 2007. *Smernice za enakost moških in žensk v lokalnem razvoju*. Dostopno prek: <http://www.uem.gov.si/fileadmin/uem.gov.si/pageuploads/PrirocnikSmernice.pdf>. (29. junij 2011).
24. --- 2010. *Lokalne volitve 2010*. Dostopno prek: <http://www.uem.gov.si/fileadmin/uem.gov.si/pageuploads/GradivoMediji.pdf>. (24. marec 2011).
25. *Zakon o enakih možnostih žensk in moških (ZEMŽM)*. Ur. l. RS 59/2002. Dostopno prek: <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200259&stevilka=2837> (24. marec 2011).
26. *Zakon o lokalni samoupravi (ZLS-UPB1)*. Ur. l. RS 100/2005. Dostopno prek: <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=2005100&stevilka=4347>. (24. marec 2011).F
27. *Zakon o lokalnih volitvah (ZLV-UPB3)*. Ur. l. RS 94/2007. Dostopno prek: <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200794&stevilka=4693>. (24. marec 2011).
28. *Zakon o uresničevanju načela enakega obravnavanja (ZUNEO-UPB1)*. Ur. l. RS 93/2007 Dostopno prek: <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200793&stevilka=4600>. (24. marec 2011).
29. *Ženski lobi Slovenije*. Dostopno prek: <http://www.zls.si/> (5. junij 2011).

PRILOGE

Priloga A: Splošno o lokalnih volitvah med leti 1994 in 2010

Tabela A.1: Prebivalstvo po spolu v Republiki Sloveniji

PREBIVALSTVO	1.1.2010	1.1.2011
Skupaj	2.046.976	2.050.189
moški	1.014.107	1.014.563
ženske	1.032.869	1.035.626

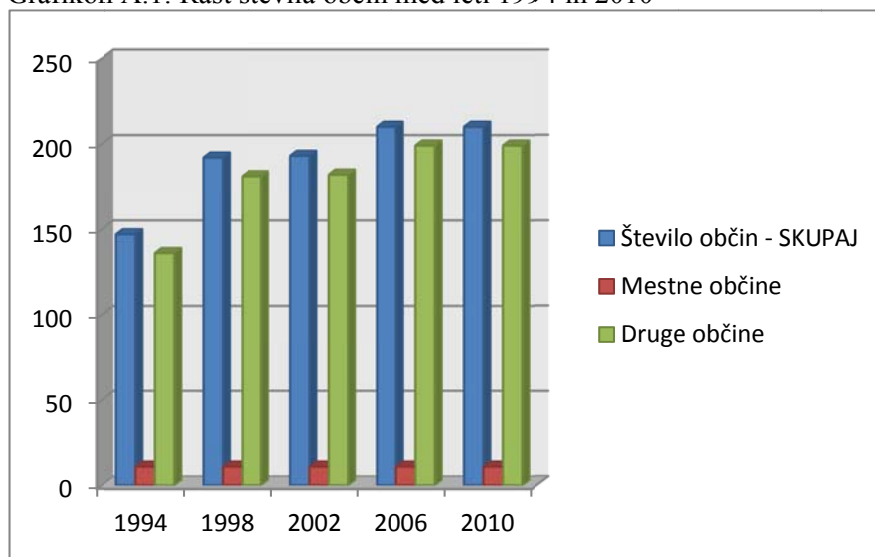
Vir: Statistični urad Republike Slovenije

Tabela A.2: Delež volilne udeležbe na lokalnih volitvah med leti 1994 in 2010

LETO	1994	1998	2002	2006	2010
Volilna udeležba – SKUPAJ	61,10%	58,29%	72,06%	58,22%	50,98%

Vir: Statistični urad Republike Slovenije.

Grafikon A.1: Rast števila občin med leti 1994 in 2010

Vir: Statistični urad Republike Slovenije.

Priloga B: Županske volitve

Tabela B.1: Razmerje med županjami in župani med leti 1994 in 2010

LETO	1994	1998	2002	2006	2010
Število županj in županov - SKUPAJ	147	192	193	210	208
Število županj	2	8	11	7	10
Delež županj	3,4%	4,2%	5,7%	3,3%	4,8%
Delež županov	96,6%	95,8%	94,3%	96,7%	95,2%

Vir: Statistični urad Republike Slovenije.

Tabela B.2: Kandidatke in izvoljene županje med leti 1994 in 2010

LETO	1994	1998	2002	2006	2010
Kandidatke za županje	4,8%	7,1%	10,6%	10,7%	11,7%
Izvoljene županje	1,4%	4,2%	5,7%	3,3%	4,8%

Vir: Statistični urad Republike Slovenije.

Priloga C: Volitve v občinske svete

Tabela C.1: Razmerje med izvoljenimi svetnicami in svetniki med leti 1994 in 2010

LETO	1994	1998	2002	2006	2010
Izvoljene svetnice	10,7%	12%	13,1%	21,5%	22%
Izvoljeni svetniki	89,3%	88%	86,9%	78,5%	78%

Vir: Statistični urad Republike Slovenije.